

POSUDEK ŠKOLITELE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

NÁZEV: „Hranice umění. Příspěvek k estetické teorii Jana Mukařovského“

AUTORKA: Klára Pokorná

Klára Pokorná se ve své bakalářské práci zabývá dynamickým pojetím hranic umění, tak jak je promýšlel český estetik Jan Mukařovský. Za pomoci teorie autonomního estetického znaku a trojice pojmů funkce, normy a hodnoty autorka ukazuje, jak se Mukařovského funkcionální strukturalismus elegantně vypořádává se statickými přístupy k fenoménům estetická (a vlastně jakýchkoli sociálních jevů) a poskytuje teoretický rámec pro uchopení proměnlivého hodnocení estetických fenoménů, zejména pak umění (srov. kap. 2–6). Autorku zajímá přednostně výtvarné umění 20. století, v němž se hranice toho, co je považováno za umění posunuly nepochybně nejvýrazněji. K tomuto tématu ostatně celá expozice Mukařovského teorie míří a vrcholí interpretací Mukařovského méně známého, nicméně pozoruhodného textu *Dialektické rozpory v moderním umění* (kap. 7). V poslední osmé kapitole se pak Klára Pokorná pokouší o stanovení čtyř hranic, které se na fenoménu umění dají navzdory jeho dynamické vývojové povaze konstatovat.

Bakalářská práce představuje pečlivou a přesnou analýzu Mukařovského systému, tak jak jej vypracoval ve 2. pol. 30. a 1. pol. 40. let. Autorka zohledňuje klíčové studie („Estetická funkce, norma a hodnota jako sociální fakty“, „Může mít estetická hodnota v umění platnost všeobecnou?“, „Umění jako sémiologický fakt“, „Místo estetické funkce mezi ostatními“ aj.) i méně známou práci *Dialektické rozpory v moderním umění*. Umně pracuje i se sekundární literaturou (*Strukturální estetikou* Květoslava Chvatíka či Mukařovského biografii z pera Ondřeje Sládka). Ocenit je taktéž třeba využití dalších myšlenkových koncepcí, kterými Klára Pokorná svůj výklad na několika místech doplňuje. Ať už se jedná o interpretaci vztahu společnosti a umělce v moderní době, kterou srovnává s analýzami H.-G. Gadamera, J. Chalupického či H. Beckera (s. 29–32) či o výklad nevkusy a kýče, kde se vyrovnává s Umbertoem Ecem (s. 23 a 27), všechny tyto nalezené paralely jsou adekvátní, podnětné a dobře slouží autorčině argumentaci.

Celkově práci hodnotím jako velmi zdařilou. Mukařovského teorie není snadné vyložit a interpret se může lehce dostat do formulačních nesnází. Jednotlivé pojmy jsou v takto holistické teorii úzce propojeny a je vždy obtížné jeden problém oddělit od dalších. Je třeba říct, že s tímto úskalím si Klára Pokorná poradila víc než dobře. Vzhledem k tomu, že se jedná o bakalářskou práci, pokládám ji za vynikající. Ústřední otázku hranic (moderního) umění, kterou se práce zabývá, považuji však za poměrně obecnou; ostatně sám Mukařovský se na ni neúnavně a výslovně soustředil napříč svým dílem. Stávající podoba práce tak představuje dobrý základ, který by mohl autorce posloužit ke stanovení nějaké syntetičtější, tj. ambicióznější otázky.

Bakalářskou práci Kláry Pokorné doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou **výborně**.

V Praze dne 12. 6. 2024

Mgr. Felix Borecký, Ph.D.